

Päkapikk Pepe õpetab susisevaid häälikuid

Susisevad ja põrisevad häälikud saavad nii mõnelegi lapsele kõnelemisel või valju häälega lugemisel komistuskiviks.

Erinevate häälikute hääldamist aitavad harjutada logopeed Liili Remmeli kirjutatud "Päkapikumetsa lood", mis on praegu müügil raamatukauplustes. Jutukogumiku on illustreerinud Kaisa Puustak.

Päkapikumetsas kohtuvad lapsed päkapikk Pepega, kes elab ühe väga vana vahtrapuu õõnsuses. Pepe seikluste edenedes annavad endast märku teisedki metsaelanikud – Piparkoogi Peedu, sisalik Selly, sääsk Siss-Viss, siil Siim, härjapõlvlane Hämpertimm ja näkineid Nääpsu.

"Logopeedide töös tuleb tihti ette juhuseid, kus laps saab r- või s-hääliku õige hääldamise küll selgeks, kuid ei hakka seda ikkagi kõnes kasutama," selgitab Liili Rimmel. Ta on pannud oma raamatu tegelased seikleva ja omavahel rääkima nii, et igas jutukeses on peidus ka salanipp häälduse harjutamiseks. Näiteks selleks, et saada teada, kuidas sisalik Selly ja sääsk Siss-Viss torti tegid, peab kokku lugema hulga s-tähega sõnu: "Sääsk ja sisalik sibasid koos sibula järele. Selly tegi sibula sisust suure sibulatordi. Sibulakoorest sai sääsk Siss-Viss endale siidise salli."

Liili Rimmel ütleb, et kõik Päkapikumetsa lood ja teised jutukesed selles raamatus on kirjutatud konkreetsetele lastele, kes on käinud tema juures häälikuid õigeks seadmas.

Näiteks jutukese "Suuga teeb suure linna" kirjutas ta lapsele, kel oli raskesti käändelõppudega. Lugu kilpkonnast, kes elab laua all sussi sees, sündis aga kohtumisest väikese poisiga, kel oli kodus sõbraks just selline kilpkonn.

Liili Rimmeli hinnangul tasub korrekse kõne ja puhta häälduse nimel vaeva näha. "Kui kolme- või viieaastane laps räägib r-i, s-i või mõnd muud häälikut valesti, võib see ju tunduda armas," nendib logopeed. "Kuid

Liili Rimmel
Päkapikumetsa lood
Kirjastus Ilo, 1994

mõelge, kuidas kõlab pudine hääldamine täiskasvanu suust."

Lisaks hääldusharjutustele : b Liili Rimmeli raamat "Päkapikumetsa lood" avastada aasta-aegu, õppida tundma, loomi, putukaid, lilli, taimi – kogu meid ümbritsevat elukeskkonda. Samuti tabada looduse seaduspärasusi.

Raamatu tekstid on küll lühikesed, kuid mitte lihtsad. Paljud inimlikud väärtused on peidus ridade vahel. Logopeed Liili Rimmel loodab, et vanematel on aega koos lapsega Päkapikumetsas toimetada ning õunapõnni, rebasetüdruku ja trollidega seigelda.

"Täiskasvanu võiks aidata lapsel neid tekste küsimuste abil lahti mõtestada," soovib Liili Rimmel, lisades, et vesteldes areneb ka lapse sõnavara ja kõne.

PILLE LIIMAL